

Raadsinformatieavond Participatiebeleid

15 november 2021
Debbie Bruinsma

Participatiebeleid Heiloo

Aanleiding

Landelijke wet- en regelgeving

- Omgevingswet en motie Nooren: verplichte opstelling van gemeentelijk participatiebeleid.
- Verandering Gemeentewet (art. 150) door wet Versterking participatie op decentraal niveau: participatieverordening i.p.v. inspraakverordening en verankering uitdaagrecht.

In Heiloo

- Naast de wettelijke inspraak, maken we al vaak gebruik van participatie. Inwoners én gemeente hebben behoefte aan meer duidelijkheid en eenduidigheid in deze trajecten.
- We hebben ook enkele actieve adviesoverleggen.
- De nieuwe werkwijze raad geeft een impuls aan participatie in een vroeg stadium.
- Raadsleden hebben gevraagd om een participatieverordening.
- Actieve kinderburgemeester en recente launch jongerenraad (14 oktober 2021).

Participatiebeleid Heiloo

Wat is ons startpunt?

Relevante documenten

- Inspraakverordening gemeente Heiloo (2005)
- Samen met inwoners – participatie in Heiloo (2010)
- Verordening burgerinitiatief gemeente Heiloo (2011)
- Startnotitie Samenspel (2014)
- Nota Beleidsontwikkeling op basis van Samenspel (2016)
- Rekenkamerrapport Burgerparticipatie in de BUCH (2018)
- Nieuwe werkwijze raad (2021)

Participatiebeleid Heiloo

Wat is ons startpunt?

Recente peilingen

- Inwoners- en ondernemerspeiling 2021
- Quicksan Lokale democratie 2021
- Enquête participatie 2021
 - de samenleving vraagt om meer betrokkenheid en meer transparantie.

Participatiebeleid Heiloo

Hoe ziet het proces eruit?

- 14 september 2021 themaberaad college
- 21 september 2021 werkgroep QSLD
- 4 oktober 2021 raadsinformatiemarkt (RIM)
- **15 november 2021** **raadsinformatieavond**
- 7 december 2021 college
- 20 december 2021 raadscommissie
- 17 januari 2022 raad

Inwoners, lokale ondernemers en organisaties worden betrokken via o.a. de RIM, de resultaten peilingen, QSLD en de enquête via www.ikdenkmeeoverheiloo.nl.

Separaat proces: Adviesrecht en participatie Omgevingswet (22/11 commissie, 6/12 raad)

Participatiebeleid Heiloo

Inwonerspeiling Heiloo 2021

% (helemaal) mee eens		2016	2019	2021
inzet gemeente	Betrekt buurt voldoende bij aanpak	*	27%	26%
	Doet beroep op bewoners bij aanpak	*	27%	25%
	Ondersteunt buurtinitiatieven	*	26%	22%

Rapportcijfer	Heiloo			Bergen	Uitgeest	Castricum
Jaren	2016	2019	2021	2021	2021	2021
Betrekken inwoners beleid	6,2	6,5	6,5	5,6	6,1	6,0

81%

van de inwoners van Heiloo geeft een zes of hoger voor de mate waarin ze bij het beleid betrokken worden.

De gemeente Heiloo kan de mening van inwoners over een kwestie volgens inwoners het best vragen via een schriftelijke enquête.

Biedt hierbij zowel offline als online interactieve vormen van communicatie aan, zodat een zo breed mogelijke doelgroep hierbij kan aansluiten. Maak hierbij duidelijk wat het doel is van deze bijeenkomsten en wat de rol van de gemeente en inwoners hierin is. Zodat het voor inwoners duidelijk is op welk vlak en niveau ze mee kunnen denken.

% (helemaal) mee eens: De gemeente...	Heiloo			Bergen	Uitgeest	Castricum
Jaren	2016	2019	2021	2021	2021	2021
...doet wat ze zegt	35%	41%	34%	17%	18%	17%
...houdt toezicht naleven regels	42%	43%	34%	19%	26%	27%
...is flexibel als dat nodig is	29%	35%	27%	12%	21%	17%
...luistert naar mening burgers	35%	35%	33%	11%	20%	18%
...betrekt burgers bij plannen	40%	42%	37%	20%	38%	25%

Participatiebeleid Heiloo

Ondernemerspeiling Heiloo 2021

Wij adviseren de gemeente Heiloo daarom om bij de invoering van de Omgevingswet en bij vaststelling van (ruimtelijk en economisch) beleid de wensen en behoeften van de ondernemers (nog) meer te betrekken. Dit vergroot het gevoel van samenwerking en het vergroot het begrip voor de gemeentelijke regelgeving. Daarnaast is het belangrijk om helder en transparant over beleidswijzingen en actuele ontwikkelingen te communiceren. Een mogelijkheid hiervoor is het organiseren van ondernemersavonden waarbij de gemeente in gesprek gaat met ondernemers over het gemeentelijke beleid om zo het wederzijdse begrip te vergroten.

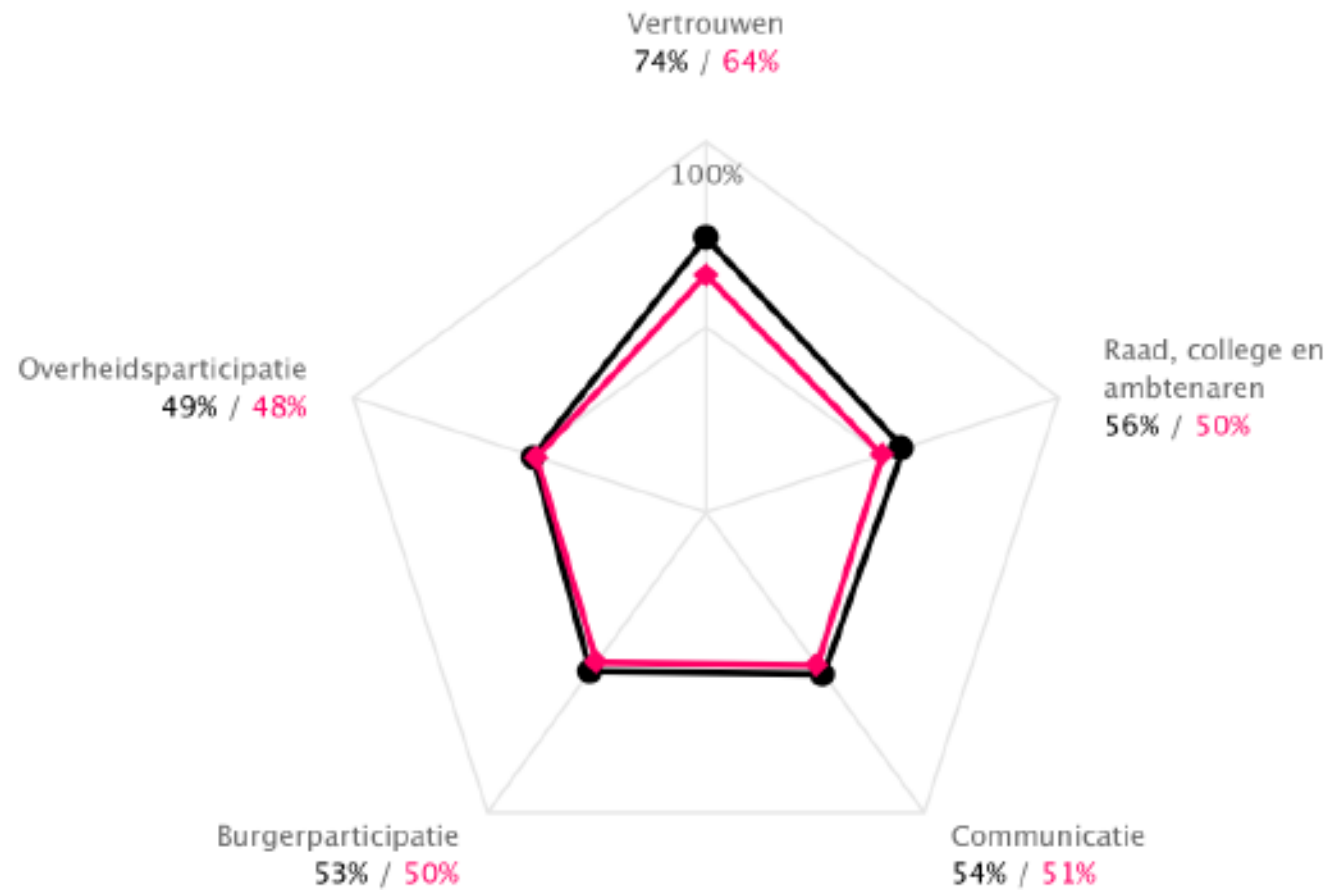
Relatie ondernemers en gemeente

Rapportcijfer	Heiloo			Bergen	Uitgeest*	Castricum
	2016	2019	2021	2021	2021	2021
Wijze waarop gemeente ondernemers betreft en samenwerking zoekt	5,7	6,0	5,7	4,7	5,8	5,1
Communicatie en voorlichting vanuit de gemeente	6,3	6,2	5,9	5,5	5,7	5,7

28% vindt dat de gemeente de juiste prioriteiten stelt in het economisch beleid

Participatiebeleid Heiloo

Quickscan Lokale democratie: totaalbeeld per thema

(zwarte cijfers: uw gemeente, rode cijfers: referentie)

Participatiebeleid Heiloo

Quicksan Lokale democratie: top 3 actiepunten inwoners en intern

Top 3 voor inwoners

1.	Beter luisteren naar de mening van inwoners.	92% (heel) belangrijk.	H3. Communicatie
2.	Opener en transparanter werken.	89% (heel) belangrijk.	H3. Communicatie
3.	Inwoners meer laten meepraten	87% (heel) belangrijk.	H4. Burgerparticipatie

Top 3 van raad, college en ambtenaren

1.	Opener en transparanter werken.	93% (heel) belangrijk.	H3. Communicatie
2.	Inwoners meer laten meepraten	84% (heel) belangrijk.	H4. Burgerparticipatie
3.	Verbeteren van (het functioneren van) de gemeenteraad.	83% (heel) belangrijk.	H2. Raad, college en organisatie

Participatiebeleid Heiloo

Quicksan Lokale democratie: top 3 verbetering communicatie

1. Duidelijker maken wat de resultaten van gemeentebeleid zijn (95%)
2. Een actieve open luisterende houding van raad, college en ambtenaren (94%)
3. Duidelijker maken hoe inwoners kunnen meepraten over gemeentebeleid (94%)

Participatiebeleid Heiloo

Quicksan Lokale democratie: top 3 verbetering overheidsparticipatie

1. Een duidelijk loket of aanspreekpunt voor initiatiefnemers (97%).
2. Duidelijke procedures en spelregels (82%).
3. Aandacht en waardering van raadsleden en/of collegeleden (78%)

Participatiebeleid Heiloo

Quicksan Lokale democratie: top 3 verbetering burgerparticipatie

Burgerparticipatie:

1. Inwoners meer laten meebeslissen over wat de gemeente doet in hun buurt of wijk (bijv. buurtplan, buurtpanel, wijkaandelen) (89%).
2. Inwoners meer kans geven om zélf te werken aan de leefbaarheid van hun buurt of wijk (87%).
3. Meer doen om speciale doelgroepen (zoals jongeren, ouderen, laaggeletterden) te motiveren om mee te praten over lokale kwesties (81%).

Participatiebeleid Heiloo

Quickscan lokale democratie Heiloo 2021: conclusies over participatie

Heiloo scoort beter dan gemiddeld in Nederland, toch is slechts iets meer dan 50% positief

Opener en transparanter werken

Duidelijk maken hoe besluiten worden genomen

Speciale doelgroepen benaderen

Inwoners beter informeren

Actieve open luisterende houding van raad, college en ambtenaren

Laat zien wat je met de participatieresultaten doet, uitleg bij niet opvolgen

Inwoners laten meebeslissen over de eigen buurt of wijk (panel?)

Intensievere samenwerking vooral over inrichting eigen omgeving, wonen en duurzaamheid/energie

Inwoners meer laten meepraten (scoort hoger dan meedoen of meebeslissen)

Evalueer achteraf met inwoners (verloop participatie en uitkomst besluitvorming)

Beter omgaan met maatschappelijke initiatieven (loket, procedures/spelregels)

Participatiebeleid Heiloo

Resultaten enquête: aantal deelnemers

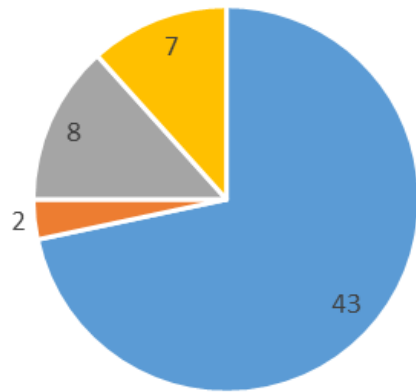
- 24 ingevulde enquêtes tijdens de raadsinformatiemarkt (4 oktober 2021)
- 33 ingevulde enquêtes via www.ikdenkmeeverHeiloo.nl (4-24 oktober 2021)
- 57 reacties in totaal
- 40 mensen hebben aangegeven op de hoogte te willen blijven via de mail

(de resultaten zijn in lijn met de resultaten QSLD en peilingen)

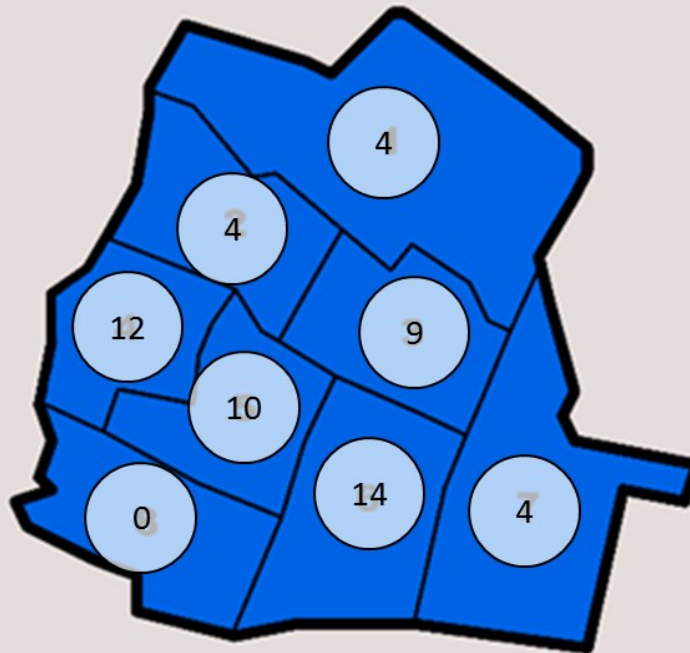
Participatiebeleid Heiloo

Resultaten enquête: typering deelnemers

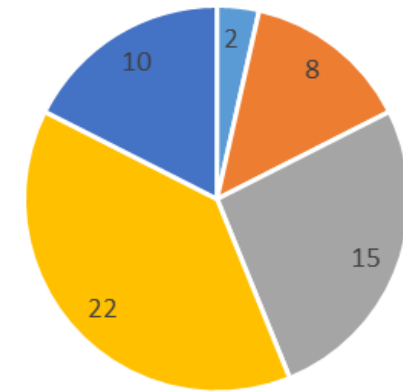
Deelnemers

■ inwoner ■ ondernemer ■ organisatie ■ raadslid

Leeftijd

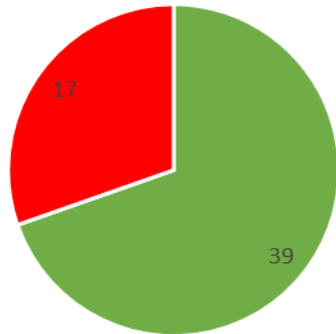

■ 15-24 ■ 25-39 ■ 40-54 ■ 55-69 ■ 70 en ouder

Participatiebeleid Heiloo

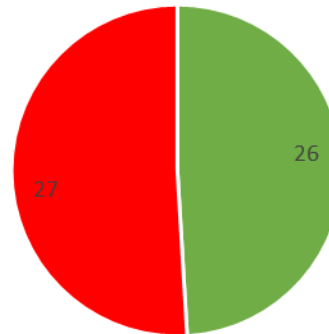
Resultaten enquête: ervaring met participatie

Ervaring met participatie

■ ja ■ nee

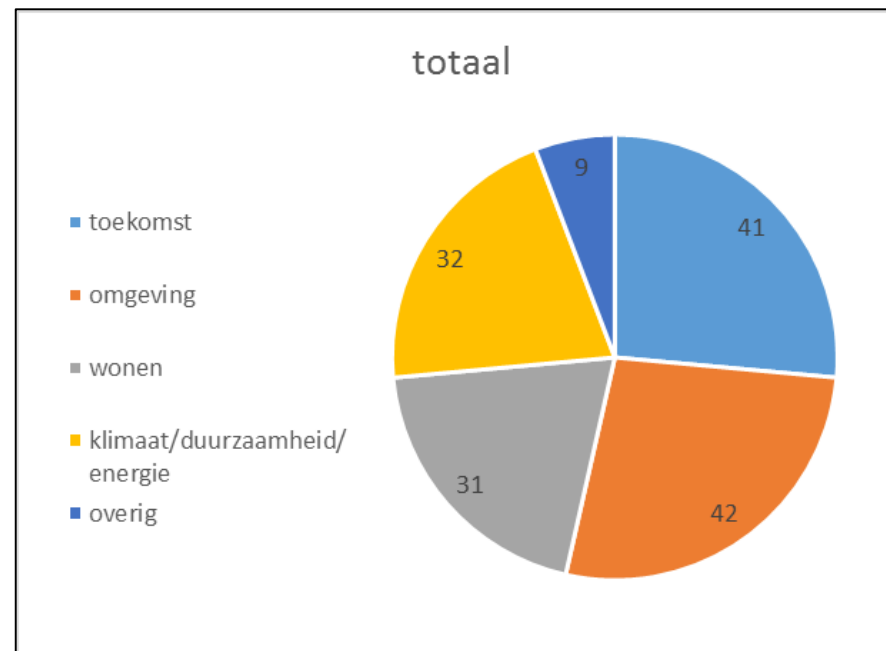
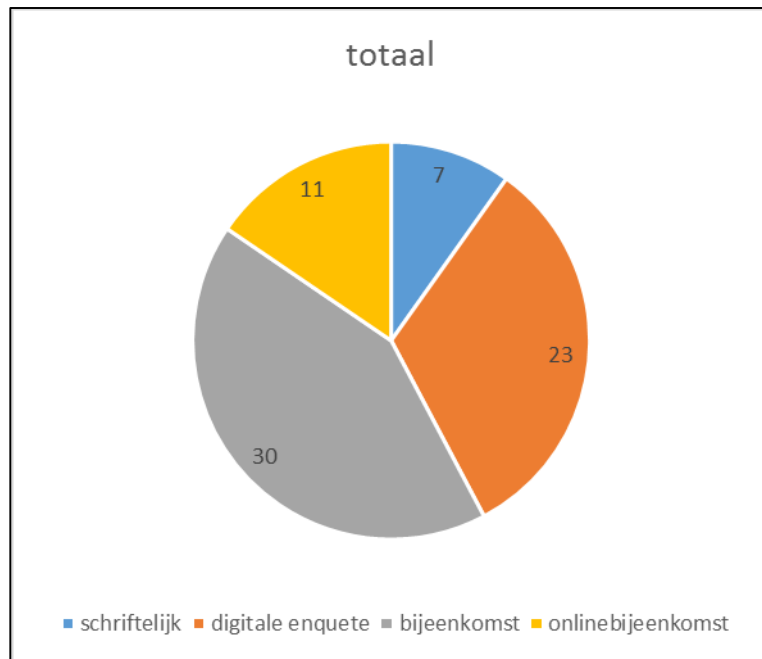
Positief over participatie

■ ja ■ nee

Participatiebeleid Heiloo

Resultaten enquête: gewenste vorm en voorkeur onderwerp

Participatiebeleid Heiloo

Conclusies uit enquête voor het participatiebeleid

- We doen in Heiloo al veel aan participatie, het kan beter.
- Betrek inwoners, lokale ondernemers en organisaties vroegtijdig bij ontwikkelingen.
- Participatie is maatwerk, enkele eenduidige afspraken helpen wel.
- Wees vooraf helder over het doel, het proces, de kaders en de invloed van het participatieresultaat op de besluitvorming.
- Geef een duidelijke terugkoppeling: wat is er met de bijdrage van de inwoners gedaan, zeker wanneer deze niet (geheel) is opgevolgd.
- Evaluer samen het proces om te leren voor de volgende keer.
- Kies voor een mix van vormen voor de participatie, bijvoorbeeld een bijeenkomst en een enquête online.
- Sta open voor initiatieven van de bewoners.
- Communiceer duidelijker over participatietrajecten, bied een overzicht.

Participatiebeleid Heiloo

Bouwstenen participatiebeleid

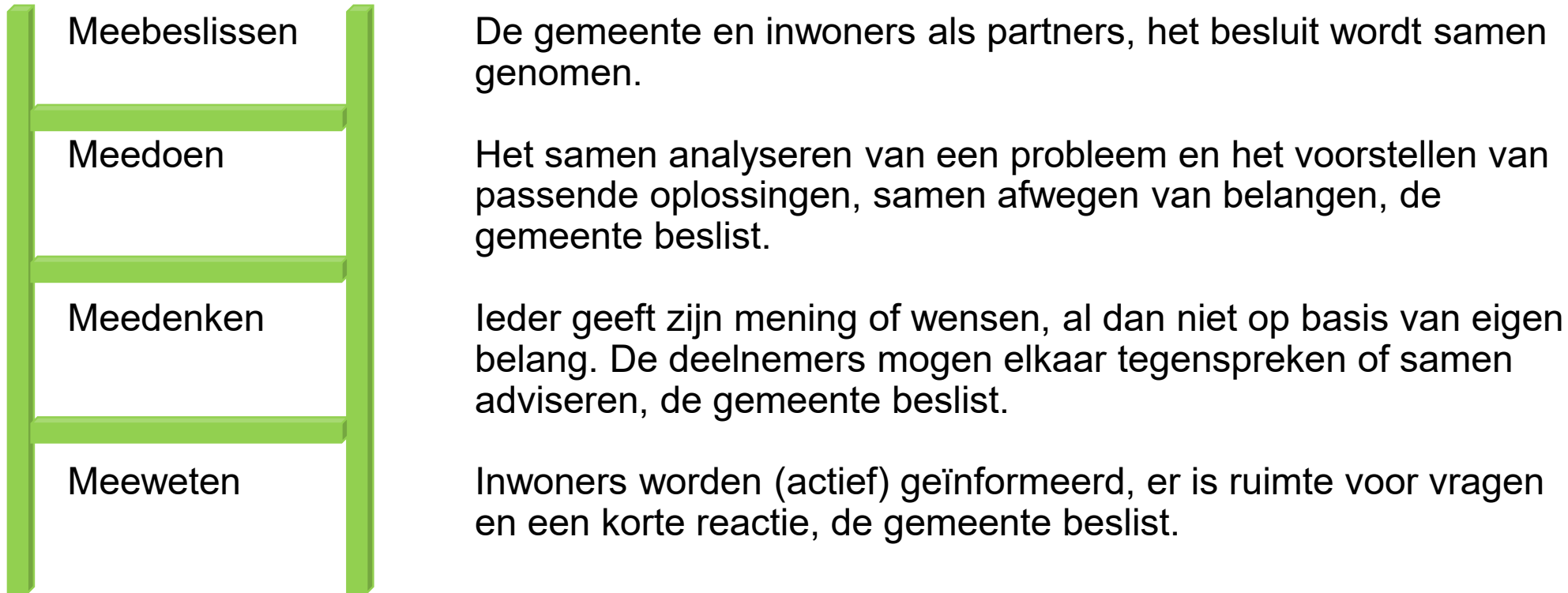
We maken gebruik van de modelverordening van de VNG, de al vastgestelde documenten van gemeente Bergen en voorbeelden uit andere gemeenten.

Voor Heiloo denken we aan een kort praktisch document bestaande uit:

- Doel en lokale uitgangspunten
- Verbetering bestaande werkwijze: stappenplan en spelregels
- Participatieladder, typering initiatieven, adviesorganen
- Toelichting participatieverordening
- Concrete uitwerking beleid

Participatiebeleid Heiloo

Participatieladder

Participatiebeleid Heiloo

Participatieverordening

- Regelt betrokkenheid van inwoners bij de ontwikkeling van gemeentelijk beleid én de manier waarop de gemeente reageert of ondersteuning biedt aan initiatieven van inwoners, lokale ondernemers of maatschappelijke organisaties.
- Onderdelen verordening:
 - Participatie bij overheidsinitiatief: proces, besluitvorming, inspraak en eindverslag
 - Uitdaagrecht
 - Participatie bij inwonerinitiatief en extern initiatief
- Beslissingen i.h.k.v. de Omgevingswet niet opnemen in verordening

Participatiebeleid Heiloo

Concrete uitwerking participatiebeleid

We denken nu aan de volgende werkwijze:

- Participatieloket (externe en interne afstemming)
- Participatiekalender (communicatie overzicht via de website www.ikdenkmeeoverheiloo.nl)
- Kinderburgemeester en jongerenraad
- Structurele adviesoverleggen
- Evaluatie participatiebeleid over 2 jaar

Participatiebeleid Heiloo

In gesprek met de raad

Heeft u vragen, opmerkingen of aandachtspunten?

Planning vervolg:

• 7 december 2021	college
• 20 december 2021	raadscommissie
• 17 januari 2022	raad